

Ministrstvo za naravne vire in prostor
Dunajska cesta 48,
1000 LJUBLJANA

ZADEVA PODAJA PRIPOMB MSA NA OSNUTEK KRAJINSKE POLITIKE SLOVENIJE

28. NOVEMBER 2025
V LJUBLJANI

Spoštovani,

Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije v nadaljevanju posreduje komentar in seznam usklajenih pripomb Matične sekcije arhitektov (MSA) k osnutku Krajinske politike Slovenije. Obenem bi se radi zahvalili za vaš prispevek k oblikovanju kakovostnih temeljev urejanja prostora. Krajina je eden najdragocenejših virov, njena skrbna obravnava pa zahteva usklajeno delo številnih strok. Prav zato je podajanje pripomb v času priprave osnutka pomemben del strokovnega dialoga, ki ga moramo pri pripravi končnega dokumenta ustrezno upoštevati.

Pred nami je priložnost, da oblikujemo sodoben, evropsko primerljiv okvir upravljanja krajine, ki ne bo usmerjen le v varovanje, temveč tudi v razvoj, odpornost na podnebne spremembe in višjo kakovost bivanja. Pri tem je interdisciplinarno sodelovanje ključnega pomena. Vloga arhitektov, urbanistov, krajinskih arhitektov, inženirjev ter drugih strok je neločljivo povezana, zato mora biti ta povezanost jasno odražena v nacionalnih politikah in v dokumentu, ki je pred nami.

Strokovne pripombe MSA ZAPS, predstavljene v nadaljevanju dopisa, dajejo pomemben vpogled v to, kako zagotoviti uravnotežen razvoj in izvajanje Krajinske politike ter kako poskrbeti, da bo dokument podpiral kakovostno načrtovanje namesto administrativnega zapletanja ali preozkega razumevanja pristojnosti.

PRIPOMBE MATIČNE SEKCIJE ARHITEKTOV:

V Matični sekciji arhitektov (MSA) ZAPS posredujemo predloge in pripombe na predlog Krajinske politike, javno razgrnjen v času od 1. 11. 2025 do 30. 11. 2025. Podpiramo sprejem strateškega dokumenta kot podlage za celovito obravnavo krajine v našem prostoru.

IDENT ŠT. ZA DDV
SI10754938
MAT. ŠT. 1913433

Predlog Krajinske politike pri posegih v krajino na več mestih (preveč) poudarja predvsem krajinskoarhitekturni pristop, pri čemer ne prepozna pomembnosti interdisciplinarnega pristopa pri urejanju naselij, urbane/mestne krajine ter odprtega prostora. Zaključki in ukrepi Krajinske politike bi morali (o)krepiti interdisciplinarno sodelovanje že obstoječih pooblaščenih strokovnjakov ter drugih reguliranih poklicev iz obeh pristojnih zbornic, ZAPS in IZS.

V delu, kjer se predvideva sprejem »uveljavljenih mednarodnih standardov na področju krajinskoarhitekturnega projektiranja kot obveznih standardov«, je formulacija v predlogu Krajinske politike (pre)ozka in ponovno vezana le na eno stroko. Upoštevati je treba, da sprejem standardov, skladno s predlogi Krajinske politike, spodbuja interdisciplinarno načrtovanje krajine in odprtega prostora.

Pozdravljamo prizadevanja za dvig kakovosti načrtovanja odprtega prostora. Obvezne vsebine oziroma načrte se skladno z zakonodajo določi vodja projektiranja glede na vsebino oziroma naravo posega. Za javne površine se razumljivo pričakuje strokovno pripravljena dokumentacija z vsemi potrebnimi vsebinami, ki jih določi vodja projektiranja, zagotovi pa interdisciplinarni tim strokovnjakov. Pooblastilo za načrtovanje odprtega prostora imajo tako pooblaščen krajinski arhitekti kot tudi pooblaščen arhitekti, zato se ne strinjamo s splošnim uvajanjem obveznosti izdelave načrta krajinske arhitekture v primerih, ko se vsebine načrtovanja odprtega prostora lahko obravnavajo tudi v načrtu arhitekture.

Ne strinjamo se s predlogi Krajinske politike, da je za večjo kakovost načrtovanja in projektiranja posegov v krajini potrebno spreminjati obstoječo zakonodajo, sprejeto konec leta 2017. Zakonodajo je treba na podlagi ugotovitev stroke dopolnjevati z vidika doseganja večje kakovosti pri vseh posegih v prostor.

V MSA ZAPS se strinjamo, da so mestna krajina, zelena infrastruktura in drevesa ključni gradniki v boju proti podnebnim spremembam. V predlogu Krajinske politike pogrešamo vključitev urbanistične, arhitekturne in tudi drugih strok pri oblikovanju zlasti mestne krajine in odprtega prostora. Pogrešamo ukrepe za spodbujanje izvajanja javnih, anonimnih, interdisciplinarnih natečajev, ki so lahko ključno orodje za dvig kakovosti pri oblikovanju mestne krajine, odprtega prostora in drugih krajin.

Vključevanje krajinskih vsebin v stalno poklicno usposabljanje je izrednega pomena in ga podpiramo. Predlagani ukrep pa mora zajeti vse stroke, ki interdisciplinarno sodelujejo pri kakovostnem urejanju krajine. Izrednega pomena je, da se s krajinskimi strokovnimi področji seznanijo tudi drugi strokovnjaki (arhitekti, urbanisti, gradbeni in prometni inženirji ter druge sodelujoče stroke).

Podpiramo stalno spremljanje stanja krajine ter vključevanje krajinskih vsebin v postopke prostorskega načrtovanja in okoljevarstvene postopke. Menimo pa, da lahko te naloge prevzamejo obstoječe resorne službe na pristojnem ministrstvu, zato ne podpiramo uvajanja novih služb. Obstoječe službe naj se na področju posegov v krajino kadrovsko okrepijo z vsemi strokami, predvsem z vidika interdisciplinarnega razumevanja in delovanja. Tako organizirana služba bo lahko

nudila celovito strokovno podporo ter zagotovila uspešno in hitro koordinacijo z drugimi resorji in nosilci urejanja prostora.

Matična sekcija arhitektov
Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije

VEGOVA 8
1000 LJUBLJANA
SLOVENIJA
+386 1 24 20 670
ZAPS@ZAPS.SI
WWW.ZAPS.SI

Lepo vas pozdravljamo,

Pripravil:

Jure Henigsman,
mag. inž. arh,
Komisar za gradbeno
zakonodajo

Zbornica za arhitekturo
in prostor Slovenije:

Jernej Prijon
univ. dipl. inž. arh.
Predsednik

Priloga:

- Preglednica podanih pripomb na Osnutek Krajinske politike Slovenije - javna obravnava

Poslano:

- naslovnik
- spletna stran ZAPS
- spis.

PREGLEDNICA PODANIH PRIPOMB ZA OSNUTEK KRAJINSKE POLITIKE SLOVENIJE – JAVNA OBRAVNAVA

ZBORNICA ZA ARHITEKTURO IN PROSTOR SLOVENIJE
VEGOVA 8, 1000 LJUBLJANA

ZBORNICA ZA
ARHITEKTURO
IN PROSTOR
SLOVENIJE

Datum: 28. 11. 2025

Predlog akta: KRAJINSKA POLITIKA SLOVENIJE

Pripombe uskladi: Jure Henigsman, Komisar za gradbeno zakonodajo, 031 880 496, jure.henigsman@zaps.si

PREGLEDNICA PODANIH PRIPOMB MSA (MATIČNE SEKCIJE ARHITEKTOV) NA OSNUTEK KRAJINSKE POLITIKE SLOVENIJE

Stran, poglavje in odstavek	Predlog spremembe predlagane določbe	Utemeljitev
k točki 1.: Uvod	»...Slovenija je v letu 2003 ratificirala Konvencijo Sveta Evrope o krajini, po kateri izraz krajina pomeni »območje, kot ga zaznavajo ljudje in katerega značilnosti so plod delovanja in medsebojnega vplivanja naravnih in/ali človeških dejavnikov«. Definicijo povzema tudi Zakon o urejanju prostora. Glede na stopnjo preoblikovanosti različnih prvin in lego slovenskih krajin jih lahko razvrstimo na pretežno naravno, kulturno in urbano oz. mestno krajino...«	PRIPOMBA 1 <i>Nedosledno citiranje 18. odstavka 3. člena ZUreP-3c, ki se glasi: »18. krajina je območje, kot ga zaznavajo ljudje ter ima prepoznavne naravne, kulturne ali poselitvene značilnosti, ki so rezultat <u>delovanja in medsebojnega vplivanja narave in človeka</u>;«</i> <i>Napačno povzemanje besedila iz zakona je zavajajoče in spreminja definicijo iz ZUreP-3c, ki pravi, da so značilnostih krajine rezultat delovanja in medsebojnega vplivanja <u>narave in človeka</u>, ne pa rezultat delovanja <u>narave ali človeka</u>, kot se iz dikcije Krajinske politike (v nadaljevanju KP) tudi lahko</i>

		razume. Če se citat v KP navezuje na zakon, naj bo dobeseden. PRIPOMBA 2 V dokumentu KP manjkajo definicije vsake od naštetih vrst krajin. Kaj naj bi bile: - naravna krajina, - kulturna krajina in urbana oz. mestna krajina? O čem torej KP govori, če ti pojmi niso opredeljeni? Definicija krajine se skozi osnutek KP spogleduje z zajemom kompletnega prostora – grajenega in odprtega. V tem delu pogrešamo, da se navede, da je potrebno pridobiti skupni terminološki slovar.
k točki 2.1.: Slovenska krajina – stanje, potrebe in priložnosti	»...Kljub številnim razvojnim pritiskom in spremembam slovenska krajina zagotavlja kakovostno bivalno okolje in je pomemben razvojni potencial države, regij, občin, poslovnih subjektov in posameznikov...«	PRIPOMBA 3 V KP razvojni potencial krajine ni nikjer opredeljen, niti prepoznan kot pomemben vidik poseganja v krajino. Kaj naj bi razvojni potencial krajine obsegal? Kaj je mogoče v krajini skladno s KP razvijati? Na kakšen način se razvojni potencial krajine uresničuje? Razvoj je bistveni element upravljanja krajine – pojma, ki ga ta KP uvaja.
k točki 2.1.: Slovenska krajina – stanje, potrebe in priložnosti	»...Dodatno se v krajino umeščajo tudi obsežni energetski, prometni in komunalni objekti ter novi bivalni, proizvodni, kmetijski in tudi oglaševalskih objekti, ki pogosto negativno vplivajo na kakovost, bivalno ugodje ter podobo in ekološke funkcije slovenske krajine.«	PRIPOMBA 4 Če je govora o krajini, naj se objekti kot stavbe v samo krajino ne bi umeščali, zlasti če govorimo o varovani krajini, kar bi morala poudarjati KP. Če pa se že navajajo vrste objektov, ki se umeščajo v krajino, potem, je potrebno navajati tudi javne, družbene objekte.

k točki 2.4: Temeljni cilji krajinske politike	»Upošteva je stanja krajine in mednarodnih zavez so temeljni cilji Krajinske politike Slovenije: 1 Povečanje celovite in povezane skrbi za krajino za večjo kakovost bivanja, prilagajanje na podnebne spremembe, gospodarski razvoj in krepitev prepoznavnosti Zavedanje o pomenu krajine in njene raznovrstnosti je pomembno za duševni in telesni razvoj posameznika in družbe, za pozitiven in odgovoren odnos do krajine, za uveljavljanje krajine v sistemu vrednot ter oblikovanje posameznikove in narodove identitete, za uresničevanje človekovih pravic – vključno s pravico uživanja kakovostnih krajin – in demokracije na področju urejanja prostora z namenom doseganja trajnostnega razvoja. Za varstvo in razvoj krajine je pomembno, da se v vseh fazah njenega urejanja upošteva kompleksen, večpomenski in večfunkcionalni značaj krajine. Z organizacijskimi in drugimi ukrepi se povežejo vsi vidiki urejanja in deležniki, povezani s krajino, tako da se razvija skladna raba, ohranjata biotska raznovrstnost in krajinska pestrost ter zagotavljajo možnosti kakovostnega življenja, dela in uživanja krajin. Za uresničevanje človekovih pravic - vključno s pravico uživanja kakovostnih krajin in zdravega bivalnega okolja, in demokracije na področju trajnostnega prostorskega razvoja je pomembno: - okrepiti zavedanje o pomenu krajine in njene raznovrstnosti za duševni in telesni razvoj posameznika in družbe, - vzpostaviti pozitiven in odgovoren odnos do krajine, uveljavljanje krajine v sistemu vrednot ter posameznikove in narodove identitete, - pozornost posvetiti vsem krajinam in si prizadevati za celovit in povezujoč pristop.«	PRIPOMBA 5 <i>Kako KP definira gospodarski razvoj v krajini? Pojem gospodarski razvoj je naveden v naslovu tega, prvega cilja KP, a v nadaljnjem besedilu k temu cilju, gospodarski razvoj ni več omenjen, še več, v celotnem dokumentu KP gospodarski razvoj v krajini ni razdelan. Nasprotno pa se KP vseskozi ukvarja z varstvenim vidikom, čeprav SLO že ima vrsto drugih varstvenih resorjev za odprti prostor. Ali je res potreben še eden? Kako je to zamišljeno v odnosu do odpravljanja administrativnih ovir, k čemur sta EU in SLO tudi zavezani?</i>
--	---	---

k točki 2.4: Temeljni cilji krajinske politike	»3. Uveljavitev in učinkovito izvajanje sistema varstva, načrtovanja in upravljanja krajine Prizadevanje v zvezi z varstvom in razvojem krajine mora biti sistemsko urejeno, ciljno usmerjeno ter kontinuirano in koordinirano, od državnih, regionalnih do lokalnih deležnikov in ravni. Zato se: - okrepi strokovno službo na državni ravni, pristojno za krajino, ki bo imela vlogo nosilca urejanja prostora in ključnega deležnika za doseganje preglednega in usklajenega varstva, načrtovanja in upravljanja krajine med sektorji ter ravnmi; - izvaja sistematično spremljanje stanja in trendov ter sprememb krajine v državi (v okviru spremljanja prostorskega razvoja); - zagotovi javno dostopne informacije o krajini na enem mestu v okviru prostorsko informacijskega sistema ministrstva ali na drug institucionalno sprejemljiv način.«	PRIPOMBA 6 <i>Kaj konkretno bo NUP za krajino v prostorskih aktih pregledoval? Ali ni to dodatno administrativno breme za že tako predolge postopke priprave prostorskih aktov?</i> <i>Kako se bo izvajalo »doseganje preglednega in usklajenega varstva, načrtovanja in upravljanja krajine med sektorji ter ravnmi«? Ali bo NUP za krajino posegal npr. v kmetijski resor, če se mu bo zdelo, da je kmetovanje na nekem območju neustrezno? Ker je bila recimo postavljena nova kokošja fama v odprtem prostoru? S kakšnimi pooblastili bo to delal? Nadresorni organ za usklajevanje sektorjev na področju urejanja prostora (Komisija vlade za prostorski razvoj) je bil z ZUreP-3c pravkar ukinjen, KP pa uvaja nadresorni organ za varstvo, načrtovanje in upravljanje krajine?</i> <i>Ali si SLO res lahko privošči dodatno službo za varstvo nečesa? Službo, ki bo posegala v vse dele prostora in vse sektorje?</i>
k točki 2.4: Temeljni cilji krajinske politike	»4. Zagotovitev strokovnih temeljev za udejanjanje varstva, načrtovanja in upravljanja krajine ter za kakovostne prostorske rešitve, zlasti: - poenotiti strokovno izrazoslovje na področju krajine; - zagotoviti javno dostopne in redno posodabljene podatke o krajinski regionalizaciji, o krajinskem značaju, prepoznavnosti krajin in izjemnih krajinah ter usmeritvah za urejanje krajine kot obveznih strokovnih podlagah v odločevalskih in načrtovalskih procesih; - oblikovati okvirne smernice za varstvo, načrtovanje in upravljanje zaokroženih krajinskih območij in omogočiti njihovo sistemsko uporabo oz. izvajanje; -«	PRIPOMBA 7 <i>Ali ni oblikovanje usmeritev za urejanje zaokroženih krajinskih območij že cilj državnih in regionalnih prostorskih aktov ter z njimi povezanih dokumentov? Ali se to ne pripravlja že tam? Zakaj je treba podvajati?</i>

k točki 2.4: Temeljni cilji krajske politike	» poenotiti strokovno izrazoslovje na področju krajine;«	PRIPOMBA 8 <i>Strinjamo se s poenotenjem strokovnega izrazoslovja na področju krajine, vendar v okviru obravnave prostora, torej na način, da bo poenotenje veljalo za celotno stroko in ne samo za področje krajine.</i>
k točki 2.4: Temeljni cilji krajske politike	»...zagotavljanje izobraževanja institucionaliziranih deležnikov, krajinskih arhitektov ter prostorskih načrtovalcev,...«	PRIPOMBA 9 <i>V krajini se umešča tudi vse vrste objektov, tudi gradbeno inženirske objekte, pa tudi zaradi interdisciplinarnosti vseh strok, je potrebno vključiti vse pooblašene strokovnjake in ostale strokovnjake.</i>
k točki 3.1.1.: Organizacijska struktura in pristojnosti za izvajanje krajske politike	»Ukrepi Okrepitev službe, pristojne za krajino v okviru ministrstva, pristojnega za prostor, ki operativno skrbi za izvajanje Krajske politike, skrbi za koordinacijo z drugimi resorji, opravlja funkcijo nosilca urejanja prostora za krajino tako v postopkih urejanja prostora kot tudi presojanja vplivov na krajino ter zagotavlja podporo na področju krajine medresorski delovne skupini pod vodstvom ministrstva, pristojnega za prostor.	PRIPOMBA 10 <i>Kakšna bo dodana vrednost NUP za krajino? Uvaja se dodaten varstveni NUP poleg vseh že delujočih varstvenih NUP-ov. To je administrativna ovira. SPRS, RPP-ji in spremljajoči dokumenti k tem prostorskim aktom so namenjeni postavljanju splošnih pravil za urejanje krajine.</i>
k točki 3.1.1.: Organizacijska struktura in pristojnosti za izvajanje krajske politike	»...Zbornica za arhitekturo in prostor Slovenije in Inženirska zbornica Slovenije, ki sta ključnega pomena za razvoj stroke in dobre prakse načrtovanja in graditve, skrbita za strokovno usposabljanje, kakovost strokovnih rešitev, s katerimi se načrtujejo posegi v krajino, zagotavljata zahtevane standarde kakovosti planov, projektov in načrtov, zagotavljata ustrezno izvajanje strokovnih licenc, v skladu s standardi in normativi stroke (licenca A, KA in P) ter skrbita za visoko strokovno etiko;«	PRIPOMBA 11 <i>Enako kot predhodna pripomba k točki 5, potrebno je vključiti PPN, ter obenem ostale pooblašene strokovnjake in ostalo strokovnjake Potrebno je praviln opazisati licence A -> PA, KA -> PKA in P-> PPN)</i>
k točki 3.1.2.: Izboljšanje koordinacije resornih ukrepov	»Krajino upravljajo številni in zelo različni izvajalci del in nalog na področju rabe in vzdrževanja, od institucij do posameznikov, ki so zelo številni zlasti v kmetijstvu. Sektorji, ki jim krajina predstavlja razvojni vir, razpolagajo tudi z različnimi finančnimi mehanizmi. Če se njihovo izvajanje nanaša na krajino, morajo smiselno izpolnjevati zahteve iz prostorskih aktov, s čimer tudi dejansko	PRIPOMBA 12 <i>S kakšnimi pooblastili naj bi služba pristojna za krajino razpolagala, da bi lahko posegala v delo drugih organov in resorjev z namenom, da bi ti delovali povezano in bi se krajina varovala in z njo pravilno upravljalo? V KP je to</i>

	prispevajo k njihovemu izvajanju. Pri tem izvajalci delujejo v okviru sektorskih predpisov in so zato omejeni na pristojnosti s svojega področja oziroma območja in lastništva, kar lahko vodi v neusklajenosti ali celo nasprotja z drugimi deležniki, nespornost ter posledično v pomanjkljivo upravljanje ali celo razvrednotenje krajine. Zato je treba izboljšati koordinacijo upravljanja krajine na vseh ravneh in na celotnem ozemlju države, regij in občin. Ukrepi - Oblikovanje interdisciplinarne svetovalne službe za krajino na regionalni ravni oziroma zagotovitev povezanega delovanja obstoječih svetovalnih in upravljaljskih služb (npr. kmetijske svetovalne službe, revirne gozdarske službe, konservatorske službe, službe za varstvo narave, službe za upravljanje voda, službe za urejanje javnih zelenih površin v naseljih idr.), ki bo, v koordinaciji s službo, pristojno za krajino na državni ravni, skrbela za celovito in v reševanje konkretnih problemov usmerjeno svetovanje na terenu. - Zagotavljanje izobraževanja svetovalcev za krepitev ustrezne obravnave krajinskih vsebin pri upravljanju. - Uveljavitev skupnih celovitih ukrepov in povezanih sektorskih ukrepov, ki bodo v krajini omogočili učinkovito uresničevanje širših ciljev in zahtev iz prostorskih aktov ter drugih ukrepov, vključno z ukrepi na področju blaženje podnebnih sprememb in prilagajanja nanje. - Vzpostavitev dobro koordiniranega in preglednega sistema ukrepov (aktualni projekti, zaključeni projekti, aktualni finančni mehanizmi, izobraževanja, razpisi, obveščanje o možnostih in omejitvah v lokalnem okolju in pri upravljavcih), kot pomoč udeležencem pri urejanju prostora, za povečanje učinkovitosti upravljanja.«	<i>zamišljeno kot nadresorni organ za krajino, kar pa pomeni dodatno službo in dodatne administrativne ovire.</i> <i>Kako bo služba pristojna za krajino dosegla povezano delovanje kmetijske svetovalne službe, gozdarske, konzervatorske, naravovarstvene službe in vseh ostalih služb? Vse te službe delujejo na podlagi svojih zakonov. Ali predstavlja KP podlago za nove nadzakone (omnibus zakon) za krajino? Tak pristop predstavlja poseganje v sektorsko zakonodajo in postavljanje varovanja krajine nad sektorske zakone. Predlagamo, da se spodbuja primere dobre prakse pri usmeritvah za urejanje krajine v SPRS in RPP.</i> PRIPOMBA 13 <i>Kako je definirano učinkovito upravljanje krajine oz. kaj je s tem mišljeno? Vložek v učinkovito upravljanje krajine je skladno z KP nesorazmerno visok, citiramo: »Vzpostavitev dobro koordiniranega in preglednega sistema ukrepov (aktualni projekti, zaključeni projekti, aktualni finančni mehanizmi, izobraževanja, razpisi, obveščanje o možnostih in omejitvah v lokalnem okolju in pri upravljavcih), kot pomoč udeležencem pri urejanju prostora, za povečanje učinkovitosti upravljanja«.</i>
--	--	--

k točki 3.1.3.: Podatki in informacije	»Vse informacije, povezane s krajino, se zbirajo na enem mestu v okviru službe za krajino na pristojnem ministrstvu, da se omogoči pregleden in enostaven dostop do vseh pomembnih vsebin s področja varstva, načrtovanja in upravljanja krajine ter finančnih mehanizmov in drugih upravljavskih ukrepov, povezanih s krajino. Ukrep Zagotovitev osrednje informacijske točke za urejanje krajine na pristojnem ministrstvu za strokovno in splošno javnost.«	PRIPOMBA 14 <i>Kakšne informacije so mišljene? Ali bo MKGP o področju dela in postopkov s kmetijskimi zemljišči, poročal službi za krajino? Ali bo nova služba zbirala vsa gradbena dovoljenja za posege v odprti prostor? Kakšne informacije v zvezi s krajino naj bi to zares bile? Ali ne delajo tega že sedanji resorji?</i>
k točki 3.2.3.: Prostorsko načrtovanje in graditev objektov	»Prostorsko načrtovanje je ključno orodje varstva, načrtovanja in upravljanja krajine. V zakonskem okviru manjkajo temeljne zahteve in vsebine glede krajine v okviru zagotavljanja sistema celovitega urejanja prostora tako pri prostorskem načrtovanju kot tudi graditvi in umeščanju objektov. Na ravni strateških prostorskih aktov zakonodaja narekuje zasnove zelenih sistemov regij in naselij ter krajinske zasnove za zaokrožena krajinska območja ali za varovana območja s področja narave in kulturne dediščine, če to zahtevajo akti o zavarovanju, ne zahteva pa celovite obravnave krajine od strateške do izvedbene in upravljavske ravni. Krajinske zasnove, ki se izdelujejo za regionalne prostorske plane, bodo podale pomembne izkušnje za praktično uveljavljanje krajinske zasnove kot obvezne strokovne podlage za prostorske akte s katerimi lahko nadgradimo obravnavo krajine. Z ustreznimi dopolnitvami prostorske in povezane sektorske zakonodaje se lahko preseže dosedanje ozko resorno načrtovanje in izboljša medresorsko usklajevanje ter zagotovita ustrežnejše vrednotenje in regulacija krajine pri pripravi strateških in izvedbenih aktov na vseh ravneh. V okviru priprave prostorskih aktov na lokalni in regionalni ravni se občine spodbuja k pripravi strokovnih podlag za krajino, s poudarkom na analizi krajinskih vzorcev in prvin, ki določajo krajinski značaj in njegovo prepoznavnost, ter opredelitvi zelenega stanja in ukrepov za njegovo doseganje. Za spodbujanje trajnostnega in kakovostnega urejanja odprtega prostora je treba okrepiti pripravo krajinsko-arhitekturnih rešitev. Država in občine sodelujejo z upravnimi	PRIPOMBA 15 <i>Veljavna zakonodaja že sedaj določa celovite obravnave krajine od strateške do izvedbene in upravljavske ravni. V vseh prostorskih aktih, od SPRS do OPPN, je potrebno obravnavati ves prostor znotraj območja urejanja. Ne glede na to, kaj kdo razume kot krajino, je treba podati pogoje za varstvo in razvoj kompletnega prostora znotraj območja urejanja državnega, regionalnega in občinskega prostorskega akta. Obseg in podrobnost teh pogojev se prilagodi predmetu obravnave. Ni možno govoriti o neki uravnilovki obravnavanja krajinskih vsebin v prostorskih aktih. Enako velja za obravnavanje krajinskih vsebin v projektni dokumentaciji – tudi tu se zunanji prostor obravnava v obsegu in podrobnosti, ki sta smiselna, skladno z gradbeno zakonodajo.</i> PRIPOMBA 16 <i>Kako naj se doseže usklajenost sektorskih pristopov pri urejanju krajine? Za kako velika pooblastila tistega, ki hoče druge usklajevati, gre? Ali res govorimo o nadresornem krajinskem organu in omnibus krajinskem zakonu? In kaj konkretno naj bi usklajeno delovanje na področju krajine bilo? Spoštovanje sprejetih prostorskih aktov, ki vsebujejo urejanje krajine? Prostorske akte je treba tako ali tako spoštovati. Še več varstva v prostoru? Ob tem, da je ta v KP</i>

	organi v sosednjih državah pri pripravi programov za izboljšanje čezmejnih krajin na obmejnih območjih. Ukrepi - Opredelitev strokovnih podlag za obravnavo krajine v odprtem prostoru in na poselitvenih območjih, izoblikovanje sistema za celovit prenos krajinskih vsebin v prostorske akte in projektno dokumentacijo, uvedba ukrepov za učinkovitejše upoštevanje prostorskih aktov pri vseh posegih v prostor ter za povezovanje resorjev in ukrepov na področju upravljanja krajine. - Priprava splošnih smernic za urejanje krajine v prostorskem načrtovanju in projektiranju ter pri izvajanju upravljavskih nalog na področju krajine. - Dopolnitev prostorske zakonodaje na način, da se uveljavijo obveza izdelave strokovnih podlag za krajino v prostorskih aktih, opredelitve zelenega stanja za posamezne krajine. - Določitev meril za določanje prepoznavnosti krajine in izjemnih krajin (nacionalnega/državnega pomena) Slovenije ter usmeritev za opredelitev prepoznavnosti krajin na regionalni in lokalni ravni ter krajin regionalnega in lokalnega pomena v Uredbi Vlade RS o podrobnejših pravilih urejanja prostora ob uporabi prenovljene krajinske regionalizacije. - Priprava podzakonskega predpisa, priročnika z usmeritvami ali navodil o vsebinah, podrobnosti in načinu priprave strokovnih podlag ter o načinu priprave strokovnih podlag in prostorskih aktov, ki obravnavajo krajino ali posege, ki lahko pomembno vplivajo na krajino (vrednotenje krajin in opredelitev zelenega stanja krajin, krajinska zasnova, zeleni sistem, zelena infrastruktura, odlok o urejanju podobe naselij, javnih površin z drevesi, in krajine). - Zagotovitev pravne podlage za varstvo in vzdržen razvoj izjemnih krajin in za krajinsko prepoznavna območja.	<i>v krajino dejansko zajela ves prostor, ki se (že) ureja tudi z drugimi politikami.</i> PRIPOMBA 17 <i>Tam, kjer je to smiselno in potrebno, se strokovne podlage za krajino že zdaj izdelujejo. Nesorazmerno je predpisati tovrstne pogoje vseppek, za vse prostorske akte in za vso projektno dokumentacijo. Željeno stanje krajine in odprtega prostora se v prostorskih aktih in projektni dokumentaciji že zdaj določa – vse od SPRS pa tja do OPPN in DGD/PZI. Vsak prostorski akt mora obravnavati celovit prostor znotraj svojega območja urejanja, ravno tako gradbena dokumentacija vključuje ureditev odprtega prostora. Zato prostorska in gradbena zakonodaja ne potrebujeta dopolnitev za obravnavanje krajine. Obvezna izdelava strokovnih podlag za krajino ne glede na predmet obravnave je po KP administrativna ovira in nepotreben strošek.</i> PRIPOMBA 18 <i>Veljavna gradbena zakonodaja urejanje javnih in drugih odprtih površin zadovoljivo pokriva in ni potrebno uvajati dodatnih ukrepov.</i>
--	--	---

	- V gradbeni zakonodaji uveljavitev obveznosti izdelave projektne dokumentacije za urejanje javnih površin ter opredelitev prostorskih ureditev in posegov, za katere je obvezen načrt krajinske arhitekture. - Izvajanje podpore občinam pri uveljavljanju krajinskih zasnov v okviru občinskih prostorskih aktov ter načrtov krajinske arhitekture v projektni dokumentaciji v obliki navodil, svetovanj in izobraževanj.«	
k točki 3.2.5.: Ohranjanje krajinskega značaja, prepoznavnosti krajin in izjemnih krajin	Ukrepi: »....Spodbujanje priprave odlokov o urejenosti naselij in krajine na lokalni ravni.«	PRIPOMBA 19 <i>Se strinjamo, da KP spodbuja politiko priprave odlokov, vendar naj poudarimo, da zlasti priprava Odloka o urejenosti naselij ni samo v domeni KA, kar pa iz zapisa ne izhaja.</i>
k točki 3.2.6.: Oblikovanje in upravljanje mestne krajine	Ukrepi: »....Vzpostavitev in krepitev rednega izobraževanja prostorskih načrtovalcev, inženirjev in izvajalcev gradbenih del ter služb za urejanje in vzdrževanje zelenih površin in dreves.«	PRIPOMBA 20 <i>Enako kot predhodni pripombi k točki 5 in 3.1.1. je potrebno vključiti vse načrtovalske stroke, vključno s PA, PKA, PPN, PI in ostale strokovnjake.</i>
k točki 3.5.: Finančni mehanizmi	»Za izvajanje krajinske politike je ključen strateški ukrep zagotovitev systemskega financiranja kot orodja za aktivno upravljanje najdragocenejše dobrine – edinstvene in raznolike krajine, ki je ključna za kakovost življenja, nacionalno prepoznavnost in trajnostni razvoj. Tak pristop je v skladu s priporočili Odbora ministrov Sveta Evrope v zvezi z oblikovanjem javnih skladov za krajino. Ker tak instrument še ne obstaja, se preverijo možnosti za njegovo oblikovanje kot podpora učinkovitejšemu načrtovanju, varstvu in upravljanju krajine z namenom izboljšanja kakovosti življenja prebivalstva. Ob upoštevanju usmeritev za urejanje zavarovanih in posebnih krajinskih območij pa se finančne podpore/spodbude, danes poznane predvsem v okviru kmetijskih politik, ohranjanja narave in podnebne politike, lahko uveljavljajo tudi kot zaveza varstva, vzdrževanja in celovitega upravljanja krajine. ,	PRIPOMBA 21 <i>KP uvaja dodatno varovanje v prostoru, poleg vseh, ki jih že imamo, razvojnega vidika v krajini pa ne registrira. Nikjer v KP se ne omenjajo razvojni posegi v krajino, samo varstvo kakovostnih krajinskih prvin. Kje so prehrambne, energetske, rudarske, prometne, turistične ... potrebe SLO, ki se uresničujejo v krajini? Govori se o celostnem obravnavanju krajine ... celo o upravljanju krajine ... a bistveni nosilci sprememb v njej so v tej KP spregledani. Kako je potem upravljanje krajine in usklajevanje resorjev sploh zamišljeno, če manjka kompletna vsebina dogajanja v krajini? Megleni cilji in nerealna pričakovanja. Varstvenih zahtev v prostoru in varstvenih služb pa imamo že več kot dovolj in ni treba novih.</i>

	Zlasti ukrepi za varstvo, obnovo in trajnostno upravljanje krajine, ki prispevajo k blaženju in prilagajanju podnebnim spremembam, se lahko štejejo kot upravičeni ukrepi za financiranje iz Podnebnega sklada v skladu z 30. členom Podnebnega zakona. Zato se Krajinska politika Republike Slovenije pri pripravi programov in projektov usklajuje z metodologijo za uvrščanje ukrepov v program porabe sredstev Podnebnega sklada, zlasti glede prispevka k podnebnim ciljem, dodatnosti in sinergij z drugimi področji v skladu z merili Podnebnega zakona. Pri presoji 'dodatnosti' ukrepov se bo v skladu z metodologijo upoštevalo zlasti, ali predlagani krajinski ukrepi presegajo obstoječe zakonske zahteve in standardne prakse ter prinašajo merljivo dodano vrednost pri doseganju podnebnih ciljev, ki sicer ne bi bila realizirana. Ministrstvo, pristojno za prostor, v sodelovanju z ministrstvom, pristojnim za podnebje, zagotavlja vključevanje krajinskih ukrepov v štiriletni program Podnebnega sklada. Vključevanje krajinskih ukrepov v program Podnebnega sklada hkrati podpira načelo 'pravičnega prehoda' iz 3. točke šestega odstavka 30. člena Podnebnega zakona, saj z ustvarjanjem zelenih delovnih mest na podeželju in izboljšanjem kakovosti bivalnega okolja prispeva k socialno uravnoteženemu prehodu v podnebno nevtralno družbo.«	<i>Podvajanje dela, umetni stroški in nova administrativna ovira.</i> <i>V aktualnem obdobju javne obravnave KP se aktivno pripravljajo RPP-ji za celo SLO, pri čemer mora biti vanje vključeno celovito obravnavanje krajine. S tem je / bo pokrit velik del ciljev iz KP. Zajeti pa naj so / bodo tudi razvojni vidiki v odprtem prostoru, ne le varstveni.</i>
k točki 4.: Zagotovitev strokovnih temeljev za udejanjanje varstva, načrtovanja in upravljanja krajine ter za kakovostne prostorske rešitve, zlasti	» poenotiti strokovno izrazoslovje na področju krajine;«	PRIPOMBA 22 <i>Strinjamo se s poenotenjem strokovnega izrazoslovja na področju krajine, vendar v okviru obravnave prostora, torej na način, da bo poenotenje veljalo za celotno stroko in ne samo za področje krajine.</i>
k točki 5.: Dvig zavedanja o pomenu krajine kot skupne vrednote:	»...zagotavljanje izobraževanja institucionaliziranih deležnikov, krajinskih arhitektov ter prostorskih načrtovalcev,...«	PRIPOMBA 23 <i>V krajini se umešča tudi vse vrste objektov, tudi gradbeno inženirske objekte, pa tudi zaradi interdisciplinarnosti vseh</i>

ozaveščanje, izobraževanje in aktivna vloga prebivalstva		strok, je potrebno vključiti vse pooblašcene strokovnjake in ostale strokovnjake.
k točki 6.: Zagotovitev virov za izvedbo ukrepov za izvajanja Krajinske politike Slovenije	<i>V skladu s priporočili Odbora ministrov Sveta Evrope se načrtovanje, varstvo in upravljanje krajine podpre s pomočjo sredstev javnih skladov. Za izvajanje ukrepov krajinske politike se izoblikuje finančni okvir v katerem so pregledno in operativno učinkovito povezani razpoložljivi javni in zasebni viri, namenjeni:</i> - povezovanju sredstev za kmetijske in prehranske politike, odpornosti in podnebja, kulturne politike ter gospodarskih dejavnosti, ki na krajino vplivajo ali jim je krajina razvojni vir, na način, da bo krajina integrirana v finančne okvire teh politik; - vzdrževanju in obnavljanju krajinske inventarizacije in vrednotenja, spremljanju stanja krajine; - upravljanju krajine (vzdrževanju, obnovi, izboljšanju razvrednotenih območij, prilagajanju krajine na podnebne spremembe); - raziskavam, ozaveščanju in promociji Konvencije Sveta Evrope o krajini in krajinske politike; - vzdrževanju izjemnih krajin in ohranjanje prepoznavnosti ter ekoloških vrednosti krajine; - vzpostavitvi mehanizmov za kakovostno načrtovalsko prakso v projektiranju odprtega prostora; - vzpostavitvi mehanizmov za urejanje, upravljanje in vzdrževanje zelenih površin in dreves v naseljih ter pravnih podlag in minimalnih standardov za izvajanje obvezne gospodarske javne službe za urejanje in vzdrževanje javnih zelenih površin.«	PRIPOMBA 24 <i>Kaj konkretno je mišljeno z integracijo krajine v finančni okvir za kmetijske in prehranske politike, odpornosti in podnebja, kulturne politike ter gospodarskih dejavnosti? Na kakšen način zgolj krajina potrebuje denar, ki je namenjen prehranski politiki in gospodarski dejavnosti?</i> PRIPOMBA 25 <i>Ali krajine ne upravljajo že drugi resorji? Npr. kmetijski, gozdarski, vodarski, ... tudi gospodarski ... in pa resorja za varstvo narave in kulturne dediščine, oz. tudi MOPE? Kako je sploh zamišljeno upravljanje krajine po novem, ki naj bi se financiralo iz javnih sredstev? Kaj naj bi upravljanje krajine zares bilo?</i> PRIPOMBA 26 <i>Kakšni so mehanizmi za urejanje, upravljanje in vzdrževanje zelenih površin in dreves v naseljih? Javne površine v mestih upravlja občina. Ali bodo to nadzirali občinski inšpektorji, kdo bo preverjal vzdrževanje teh površin?</i>